

Republika e Kosovës
Republika Kosova/Republic of Kosova
Qeveria/Vlada/Government

Ministria e Punëve të Brendshme/
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova/Ministry of
Internal Affairs

Policia e Kosovës/Policija Kosova/Kosovo
Police

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë
Generalna Direkcija Policije
General Directorate of Police

Na osnovu člana 1, 33 i člana 37 stav 7 Zakona o Policiju Br. 04/L-76 (Službeni list, br. 04/19 Mart 2012), Generalni Direktor Policije, donosi:

PRAVILNIK
ZA OPERATIVU POLICIJE KOSOVA

I POGLAVLJE
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Cilj

Cilj ovog Pravilnika je obuhvatanje i objedinjavanje podzakonskih akta Policije Kosova (pravilnika, uredaba i procedura Policije), a koje se odnose policijskim operativnim poslovima Policije Republike Kosova (u daljem tekstu: Policija).

Član 2
Oblast delovanja

1. Ovaj Pravilnik određuje pravila i procedure u vezi održavanja javnog reda i mira, nošenje oružja, zaštitu slobodnog kretanja, zaštitu imovine, otkrivanje krivičnih dela i počinioca ovih dela, kontrolu granice, patroliranja, hapšenje i policijsko zadržavanje, tretiranje lica sa ograničenim sposobnostima i dece, obezbeđivanje objekata i određenih ličnosti, tretiranje slučajeva sa eksplozivnim sredstvima, inspektiranje, kontrola kao i druga pitanja koja se odnose operativnim poslovima Policije, koja nisu regulisana administrativnim uputstvima na snazi.

2. Odredbe predviđene ovim Pravilnikom su obavezne za sve policijske službenike, bez obzira čina i njihovog položaja u Policiji.

POGLAVLJE II PATROLIRANJE

Član 3 Policijsko patroliranje

1. Patroliranje je policijsko delovanje, preko koje se održava javni red i mir, vrši se zaštita imovine, sloboda kretanja, kontrola granice, uređivanje saobraćaja, sprečavanje i otkrivanje krivičnih dela, hapšenje počinioca krivičnih dela, kao i drugih delovanja i aktivnosti iz oblasti bezbednosti, koje se vrše od strane Policije na sprovođenju zakona.
2. Policijski službenici prilikom patroliranja su obavezni da sprovedu sve normativne akte na snazi, kao i obavezni su da se odazivaju svim slučajevima što se tiče reda i bezbednosti.

Član 4 Sastav i aktivnosti policijske patrole

1. Policijsko patroliranje vrši se unutar teritorijalnog prostora koja je pod odgovornosti stanice, ili neke druge policijske jedinice.
2. Patrolne ekipe uglavnom patroliraju peške, tako da su na javnom vidnom mestu, i da njihovo prisustvo pozitivno utiče na bezbednosti građana kao i da bude proaktivna u sprečavanje protivzakonitih delovanja. Raspoređivanje patrolnih jedinica vrši se zavisno potrebama i situaciji.
3. Prilikom patroliranja policijskim vozilom treba da se koriste vozila koja imaju policijske tablice i simbole uključujući i hitnu opremu. Pre početka patroliranja, policijski službenik koji se zadužuje sa patrolnim vozilom treba da se uveri da je vozilo i hitna oprema u ispravnom stanju. Tokom korišćenja policijskog vozila treba da se staraju za bezbednost svih lica, bez obzira na postojeće okolnosti. Ni jedna intervencija policijskim vozilom se ne opravdava ukoliko tom prilikom ugrožava sebe ili javnu bezbednost, bez obzira na hitne okolnosti.
4. Ukoliko tokom patroliranja patrolne jedinice suočavaju se sa nekim problemom ili hitnim slučajem i policijski službenik procenjuje da ima potrebe za pomoć/asistenciju od ostalih policajaca, onda preko centra za komunikaciju (bazu) treba da se zahteva asistencija ili policijska pomoć.
 - 4.1. Policijski službenik koji pruži policijsku asistenciju, treba da daje podršku dok se ne okonča/reši slučaj ili dok se situacija stavi pod kontrolu;
 - 4.2. Policajac koji je zatražio policijsku asistenciju/pomoć je odgovoran za slučaj ,dok se isti ne razreši ili zamenjuje na zahtev nadzornika ili nekog drugog višeg starešine ili kada se slučaj/problem okonča ili reši.

Član 5

Oblast odgovornosti

1. Patrolni policajci, odnosno policijski sektori treba da znaju: teritorijalni prostor, koji pripada policijskoj stanici, znanje puteva i opasnosti u saobraćaju, kao i ostala znanja koje se ne ograničavaju samo na:
 - 1.1. Imena osumnjičenih lica, lica sa kriminalnom prošlošću, mesta gde oni stanuju i gde obično borave;
 - 1.2. Sedišta sudova i tužilaštva;
 - 1.3. Institucije Socijalnih Službi, i
 - 1.4. Bolnice, ambulante i ostale zdravstvene organizacije koje se staraju o zdravlju stanovništva;
2. Rukovodioci patrolnih jedinica, prema potrebi sastavljaju razne operativne planove za situacije/posebne slučajeve.
3. Policijski službenici tokom patroliranja i zaustavljanja osumnjičenih lica i vozila treba da budu oprezni od mogućih opasnosti koje mogu biti raznih priroda.
4. Tokom patroliranja ili uredjenju saobraćaja i zaustavljanje motornih vozila, policijski službenici su obavezni da nose reflektirajući prsluk, dok u noćnim satima da koriste baterije sa fluorescentnim svetlom.

Član 6

Pravila komuniciranja prilikom zaustavljanja

Policijski službenici prilikom zaustavljanja prekršioca ili osumnjičenog lica treba da izbegnu komentare i nepotrebne polemike sa prekršiocem. U tim slučajima protiv prekršiocima obavljaju se radnje koje se ne ograničavaju samo na:

- a) Razlog zaustavljanja;
- b) Pričinjeni prekršaj;
- c) Potražnja identifikacione dokumentacije;
- d) Rizik koji predstavlja za javnost taj prekršaj;
- e) Zahtev za prekršaj i sud koji je nadležan da odluči.

Član 7

Privremeno ograničenje slobode kretanja

1. Policijski službenici, ukoliko je potrebno tokom patroliranja mogu da stave ograničenja ili prepreke na putevima, međutim prethodno treba da se odobri od nadzornika patrole.
2. Ograničenja i prepreke iz prethodnog stava mogu da se stave u sledećim okolnostima:
 - 2.1. Kada se radi o teškim nesrećama ili nekom prirodnom katastrofom prouzrokovane od strane ljudskog faktora, a koje predstavljaju opasnost za građane;
 - 2.2. Da bi izvršio kontrolu vozila i bezbednosti saobraćaja;
 - 2.3. Da bi izvršili potragu ili kontrolu osumnjičenih lica, osuđenih ili uhapšenih lica;

3. Bez odobrenje ili ovlašćenje nadzornika, stavljanje prepreka na putu može se inicirati samo kada: život i bezbednost policijskog službenika i ostalih lica je u opasnosti, da bi ometali oštećenje ili uništenje imovine sa velikim razmerama.

Ukoliko zbog tih okolnosti postavljaju se prepreke, onda patrolni policajci što je brže moguće treba da obavesti starešinu ili najvišeg nadzornika.

4. Ako se stave prepreke na putevima, je potrebno da se prethodno izvrši procenjvanje situacije i da se izabere odgovarajuće mesto za bezbednost policijskih službenika i za građane gde treba da se stave prepreke.

Član 8 Patroliranje biciklima

1. Policijsko patroliranje može da se obavlja policijskim biciklima. Ova vrsta patroliranja je veoma praktična i efikasan i uglavnom se sprovodi u gradu gde je velika frekvencija saobraćaja i gradjana.

2. Policajci koji rade u jedinici bicikala treba da su obučavani i certifikovani za korišćenje bicikala.

3. Policijska patrola sa biciklima u sastavu od najmanje dva policijska službenika, međjutim u određenim okolnostima, uz dozvolu rukovodioca ove jedinice mogu da patroliraju i sami.

Član 9 Korišćenje motocikla

1. Ekipe Motocikla osim patroliranja angažuje se za kontrolu saobraćaja, pratnju ličnosti od posebne važnosti, diplomatskih delegacija, kao i drugih slučajeva po potrebi.

2. Patroliranje policijskim motociklima vrši se zavisno od vremenskih uslova. Ako je loše vreme i predstavlja dodatnu opasnost za policajca sa motociklom, odgovorni službenik za operacije je odgovoran da odluče kada (u koje dane) policijski službenici operiraće motociklima.

2.1. Operiranje motocikala počinje 15 Marta i završava se 15 Novembra, ali ne mogu da se koriste kada su temperature manje od 3 stepena celsiusa.

2.2. Izuzev u toku vremenskog roka od podstava 2.1, motockli mogu da se koriste ukoliko se zahteva od najvišeg nivoa Policije.

3. Korišćenje policijskih motocikala u operacijama potrage je zabranjeno, osim u okolnostima kada policijski službenik procenjuje da bekstvo osumnjičenog ili počinitelac zločina predstavlja veliku i direktnu opasnost za ostala lica i za samog policijskog službenika.

4. Policijski službenik koji motociklom je u potrazi nekog osumnjičenoig vozača vozila obavezan je da potragu zaustavi odmah pošto policijsko vozilo dolazi i preuzima na sebe odgovornosti za potragu.

Član 10

Zaustavljanje vozila

1. Zaustavljanje vozila zbog prekršaja u saobraćaju ili za druge svrhe u većini slučajeva smatra se redovna dužnost patrolnih policajaca. Zbog opasnosti sa kojima se može suočavati sa slučajem zaustavljanja policijski službenici treba da budu oprezni i da preduzmu sve potrebne mere zaustavljanja, tako da svi ostali učesnici u saobraćaju i sami policijski službenici da se ne ugroze.

2. Prilikom zaustavljanja vozila na drumskom saobraćaju, policijski službenici treba da imaju u obzir situaciju i okolnosti u saobraćaju, kao: vrstu puta, gustinu ili frekventnost saobraćaja i hitnost za zaustavljanje vozila, tako da se onda odrede za tehnike, taktike, metode i procedure koje će se primenjivati prilikom zaustavljanja vozila.

Član 11

Zaustavljanje vozila od visokog rizika

1. Ako tokom patroliranja, policijski službenici sa razlogom veruju da je potrebno da se zaustavi neko vozilo zbog sumnje da je osoba umešana u neki zločin, ili sumnjaju da su u njemu tražene osobe, tada treba da preduzme određene radnje:

1.1. Obavestiti centar za komuniciranje o slučaju ili razlog zaustavljanja, da obezbedi informacije u vezi pomenutog vozila, broja putnika, kao i ako je potrebno da traži potrebnu pomoć da bi izvršio zaustavljanje.

1.2. Policijski službenik ne treba da inicira zaustavljanje vozila od visoke opasnosti, dok nisu spremne podršne jedinice osim u hitnim slučajima gde zbog opasnosti zahteva se hitno delovanje.

1.3. Policijski službenik koji je inicirao zaustavljanje, ili policijski službenik koji ima bolju poziciju osmatranja, treba da preko sistema komuniciranja (megafona) da naredi zaustavljanje. Samo jedan policajac treba da naredi i odmah nakon zaustavljanja, policijski službenici treba da što pre izađu iz svojih vozila i da zauzimaju potrebne položaje za eventualnu odbranu.

1.4. Nakon zaustavljanja, zaustavljeno lice treba primeni sledeće naredbe policajca:

- a) Da otvori prozor;
- b) Da podigne ruke iznad volan;
- c) Da vozač levom rukom izvadi ključeve i baci u zemlju;
- d) Da otvori vrata sa spoljašnje strane;
- e) Da izađe sa vozila;
- f) Sa gore podignutim rukama da se okrene leđima prema policijskom službeniku;
- g) Da se kreće leđima nazad dok mu se ne naredi da stane i onda da se ispruži u zemlju, ispružanjem ruka sa strane da mu se stave lisice; i
- h) Pažljivo da se približi osumnjičenom vozilu da bi kontrolisali.

Član 12

Zaustavljanje vozila sa pretovarom van dimenzija

1. Ako patrolni policajci procene da je potrebno da se zaustavlja neko teretno vozilo sa težinom i prekomerne dozvoljene dimenzije, tada treba da se sprovede sledeće procedure:

- 1.1. Da se odredi mesto koje je prikladno i bezbedno za zaustavljanje transportnog vozila.
- 1.2. Da se dozvoli vozaču dovoljno vremena i rastojanje da se zaustavi.
- 1.3. Nakon zaustavljanja, policijski službenik sa zadnje strane približava se kabini vozila, korišćenjem spoljnog ogledala vozača da bi posmatrao pokrete vozača. U nikom slučaju policijski službenik ne sme da se penja na kabini da bi komunicirao sa vozačem ali treba da ostane kod zadnjeg dela vrata vozača i ako smatra da treba da zahteva od njega od transportnog sredstva.

Član 13 **Policijske ekipe sa psa (K9)**

1. Policijska u cilju održavanja reda, sprečavanje kriminala, otkrivanje krivičnih dela, patroliranje na graničnim zonama, otkrivanje leševa, narkotičnih supstanci, eksplozivnih naprava i sredstva za izazivanje požara formirala je ekipe sa policijske psi.
2. Pre korišćenja pasa, instruktor policijskog pasa treba da smatra sve potrebne informacije. Ove informacije obuhvataju ali se ne ograničavaju samo na:
 - 2.1. Starost pojedinca ili približna procena;
 - 2.2. Prirodu sumnjičenog prekršaja;
 - 2.3. Mogući rizik protiv mase ili policijskih službenika na mesto događaja, ako se policijski pas oslobodi da deluje;
 - 2.4. Nivo otpornosti; i
 - 2.5. Mogućnost da pobegne/bekstva osumnjičeno lica, ako se policijski pas ne angažuje.
3. Policijska koristi policijski pas da bi kontrolisali razne objekte, ako se razlogom veruje da se u njima sklonio neko zatraženo lice, narkotična supstanca ili eksplozivna naprava. U ovim slučajevima treba da se primenjuju sledeće procedure:
 - 3.1. Perimetar zgrade treba da se obezbedi od strane policijskih službenika;
 - 3.2. Da se kontaktira vlasnik ili odgovorno lice za zgradu, takodje se utvrđuje da li ima stanara ili druga lica u zgradi;
 - 3.3. Da se stara da svi stanari i ostale osobe udaljavaju iz objekta koji je predviđen da se pretrese.
4. Policijske ekipe sa psima mogu da se angažuju za kontrolisanje mase u slučaju protesta, demonstracija ili ostalih skupova, ako se za to ovlašćuju od nadležnih Policijskih službenika.
5. Policijski službenici mogu da angažuju policijski pas za potragu narkotičnih supstanci, koji se mogu pronaći po objektima, transportnim sredstvima, prtljajnicima i ostalim stvarima.
6. Policijske ekipe mogu da se angažuju za pronalaženje/otkrivanje eksplozivnih naprava i odstranjivanje ovih sredstava.
7. Kada su na raspolaganju policijski psi za traganje, onda oni mogu da se angažuju za pronalaženje izgubljenih lica, osumnjičenih lica, pronalaženje leševa ili da se nađe neki dokaz, koji na sudu može da se upotrebi kao dokaz/činjenica.

8. Policijski pas ne treba da se koristi za oplodjenje, učestvovanje po predstavama, na arenama dvoboja, na izložbama ili ostala demonstriranja, osim ako tako nešto pismeno ovlasti od strane Generalnog Direktora ili njegovog ovlašćenog.

9. Policijski službenik koji je odgovoran za policijski pas obavezan je da se stara za policijski pas dok je na ili van dužnost.

10. Ukoliko policijski službenik koji je odgovoran za pas ne može da se stara za pas sa kojim je zadužen zbog neke bolesti, povrede ili nekog odmora, onda se određuje jedan drugi policajac/instruktor, koji će se privremeno starati o policijskom pasu ili će se staviti na neko određeno mesto od strane nadležnog autoriteta.

Član 14 **Drumski saobraćaj**

1. Policijski službenici drumskog saobraćaja obavljaju zadatke koje se ne ograničavaju samo na:

1.1. Zadaci na sprovođenju zakona koji se odnose na saobraćaj, angažovanje i tretiranje i istragu nesreća sa teškim povredama ili fatalitetom. Prouzrokovane od motornih vozila u urbanim sredinama, kao i svim ostalim nesrećama prouzrokovane van urbanskih sredina.

1.2. Da održava red i da kontroliše saobraćaj vozila unutar teritorije Kosova, na osnovu zakona i podzakonskih akata na snazi koji se odnose sa drumskim saobraćajem.

2. Prouzrokovane nesreće u gradskom saobraćaju mogu se tretirati od policijskih stranica, ako saobraćajne jedinice nisu na raspolaganju.

3. Saobraćajna jedinica operiše u skladu sa zakonima i aktima koji regulišu oblast drumskog saobraćaja, uputstvo o načinu obavljanja zadataka na nadzor i regulisanje drumskog saobraćaja u kojem se određuju pravila, procedure i uputstva za policijsko osoblje, Pravilnici, SOP, odluke i drugi slični akti.

4. Patrolni Policajci službenici Stanice koji su se odazvali nesrećama unutar urbanih sredina, nakon dolaska na mesto događaja i ustanove da je prouzrokovana nesreća sa teškim povredama ili sa fatalitetom obavezan je da obavlja sledeće radnje:

4.1. Kontaktiranje sa Centrom za Komunikaciju, tako da preko nje obavesti saobraćajnu Jedinicu o prouzrokovanoj nesreći;

4.2. Obezbedjenje mesta događaja dok ne dolazi Saobraćajna Jedinica;

4.3. Nakon dolaska Saobraćajne Jedinice, policajci policijske stanice treba da su u njihovu podršku dok se ne okonča slučaj;

4.4. Ukoliko saobraćajna Jedinica nemože biti na raspolaganje, onda na zahtevom centra za komunikaciju policajac policijske stanice treba da se bavi slučajem/nesrećom.

5. Saobraćajna Jedinica bavi se sa svim saobraćajnim nesrećama koje rezultiraju sa povredama ili teškim posledicama i fatalitetom, koje su se dogodile na teritoriji Kosova, osim slučajevima kada zbog objektivnih razloga ne može da bude na raspolaganje i da se bavi ovim slučajevima.

6. Divizija Saobraćaja obavezna je da održava statističke informacije u vezi nesreća i prekršaja prouzrokovane u saobraćaju, faktori koji su prouzrokovali nesreće, kao i ostale podatke koje su potrebne.

Član 15 **Patroliranje na graničnoj zoni**

Uprava Granične Policije, u okviru patrolnih vodova, za nadzor graničnih pojasa osim policijskih vozila za patroliranje koristi i ova motorna vozila:

- a) Motorne sanke,
- b) Patrolni čamci, i
- c) Motocikle sa četiri točaka.

PPOGLAVLJE III **ČUVANJE, NOŠENJE I KORIŠĆENJE SLUŽBENOG ORUŽJA**

Član 16 **Čuvanje službenog oružja**

1. Čuvanje i obezbeđenje službenog oružja je odgovornost policijskog službenika, kome je dato oružje. Policijski službenici treba da se osiguraju da se njihovo oružje dobro održava i da je u funkcionalnom stanju.
2. Policijski službenik, dok nije na dužnosti, ili dok ne nosi službeno oružje obavezan je da ga ostavlja na bezbedno mesto.
3. Ukoliko policijski službenik putuje van zemlje i nema mogućnosti da oružje ostavlja na bezbedno mesto, tada može da predaje na čuvanje u Podršnu Administrativnu Kancalariju, koja je u okviru policijske stanice ili neke druge jedinice u okviru Regionalne Direkcije ili Generalne Direkcije i treba da obavesti neposrednog nadzornika.
4. Policijski službenik kada predaje oružje na čuvanje treba da se osigura da je oružje očišćeno i urednom stanju, i nakon toga da se zavede i njeno skladiiranje. Pre predaje oružja se stavlja u kutiju za čuvanje oružja, tom prilikom službenik podršne kancalarije treba da kontroliše oružje i municiju koja se predaje na čuvanje, i zatim stavlja na bezbednom mestu.
5. Podršna kancalarija koja drži oružje na čuvanje treba da vodi spisak za oružje koje čuvaju, u sadržaju koje treba da se evidentiraju sledeće podatke:
 - a) ime policijskog službenika,
 - b) broj IK-a policijskog službenika,
 - c) serijski broj oružja,
 - d) količina municije i
 - e) datum primo-predaje (potpisano od nadzornika Podršne Administrativne Kancalarije/Jedinica za Podršku Osoblja i policijskog službenika).

6. Policijski službenik prilikom vraćanja, ili pre nego što počinje rad je obavezan da uzme oružje od Podršne Kancalarije, i tom prilikom treba da kontroliše oružje da bi se osigurao da je oružje i municija u stanju u kojem je predato.

Član 17 **Nošenje službenog oružja**

1. Svaki policijski službenik, bez obzira na čin, dok je na obavljanju službene dužnosti dužan je da nosi sa sobom službeno oružje, a kada nije na dužnosti ima pravo da nosi službeno oružje, ali nije obavezan.

2. Policijski službenik tokom nošenja službenog oružja je dužan da sa sobom nosi karticu identifikacije kao i da nosi adekvatnu odeću tako da mu se ne vidi oružje tokom nošenja.

3. Policijski službenik, dok je u uniformi i na obavljanju dužnosti, oružje treba da nosi na službenoj futroli, pridržavajući se pravilima nošenja službenog vatrenog oružja, koje se određuju odredbama ovog pravilnika i drugih unutrašnjih akta.

4. Policijskom službenikom, posebnim aktom može da se privremeno oduzima službeno oružje, ukoliko:

- a) je suspendovan,
- b) uhapšen,
- c) je pod uticajem alkohola i psihotropnih supstanci
- d) privremeno mu se priklada radni odnos u Policiji;
- e) zbog zdravstvenih ili psihičkih razloga
- f) ukoliko ne uspe na obučavanju i ricertifikaciji za korišćenje oružja

5. Odredbama Administrativnog Upustva 03/2013 za korišćenje vatrenog oružja od strane policijskih službenika, određuju se pravila koje se odnose na držanje, nošenje i korišćenje vatrenog oružja od strane policijskih službenika, kao i okolnostima kojima se ograničava privremeno pravo posedovanja, nošenje i korišćenje službenog oružja.

Član 18 **Pravila za nošenje službenog oružja**

1. Policijski službenik, koji je na obavljanju dužnosti i nosi službeno oružje dužan je da se pridržava sledećih pravila i ograničenja:

1.1. Da oružje bude punnjeno, tako da oružje bude pripremljeno za upotrebu/ispražnjenje.

1.2. Policijski službenici prazno oružje mogu da drže u slučajima koje se ne ograničavaju samo:

1.2.1. Kada su u poligonu gadjenja;

1.2.2. Učestvuju na vežbama ili obukama za gadjenje oružjem, ili kada od rukovodioca ili nadzornika obuke zahteva se jedna takva stvar;

- 1.2.3. Ulazi na objekte institucije kao: zgrade sudova, zatvora ili neko drugo javno mesto gde se zahteva tokom boravka u tim objektima da sva oružja su prazne; i
- 1.2.4. U slučajevima specifičnih potreba.

1.3. Na službenom oružju treba da se stavi samo municija koja se izdaje od strane Policije.

2. Službeno oružje policijski službenik ne treba da izvadi, pokaže ili nepotrebno izložiti.
3. Tokom nošenja oružja, policijski službenik je dužan da je pažljiv, tako da izbegava njegovo slučajno ispražnjenje, ako se oružje ne nosi uvek stalno treba da se ostavi na sigurnom mestu.

Član 19

Ograničenja za upotrebu ili gadjanje službenim oružjem

1. Ako policijski službenik upotrebi/isprazni vatreno oružje u javnom mestu, tada on treba da preduzme sve preventivne potrebne mere, tako da se ne rizikuju slučajni prolaznici, kao i što manje moguće štete i posledice.
2. Policijski službenik koji je pod dejstvom alkohola ili psihotropiskih supstanci ne smeju da nose nikakvo vatreno oružje.
3. Prilikom upotrebe oružja u cilju utvrđivanja njegovog stanja, policijski službenik prethodno treba da se uveri da je oružje prazno, ovo ne treba uraditi u prisustvu drugih osoba i da je pažljiv i da ne radi nepotrebno manevrisanje sa punjenim oružjem.

Član 20

Izveštavanje o ispražnjenju oružja

Policijski službenik, koji koristi/ispražnjavae vatreno oružje dok je na obavljanju dužnosti dužan je da odmah (što je pre moguće) da obaveštava njegovog neposrednog nadzornika, dok tokom smene sačinjava pismeni izveštaj u vezi korišćenja vatrenog oružja. Nakon ovih radnji nadzornik se obavezuje da popuni izveštaj/formular o ispražnjenju oružja, na osnovu odredbi iz člana 11 Administrativnog Upustva 03/2012 za upotrebu vatrenog oružja od strane policijskih službenika.

Član 21

Čuvanje i održavanje službenog oružja

1. Policijski službenik treba da se stara o službenom oružju da drži i održava na ispravnom stanju. Policijskom službeniku, bez obzira dali je na obavljanju dužnosti ili ne je obavezan da službeno oružje održava čisto i na ispravnom stanju za upotrebu.
2. Policijski službenik ne treba da svoje službeno oružje daje ili predaje nikome, osim: instruktoru za gadjenje, instruktoru za oružje, njegovom nadzorniku ili komandiru, ili nekom od nadzornika ili starešina višeg nivoa.

3. Na službenom oružju ne dozvoljava se da se uradi neka izmena, osim ovlašćenjem instruktora tokom gadjanja dozvoljava se izmena, koje treba da se uradi od magacionera oružja. Službeno oružje u svako vreme može da se inspektira od nadzornika ili instruktora gadjanja.

POGLAVLJE IV HAPŠENJE , POLICIJSKO ZADRŽAVANJE I OGRANIČENJE SLOBODE KRETANJA

Član 22

Hapšenje i zadržavanje lica

1. Policija Kosova, na osnovu policijskih ovlašćenja određene odredbama Zakona o Policiji, Zakonikom o Krivičnom Postupku (u daljem tekstu: ZKP), Administrativnim Upustvom 01/2012 i ostalim normativnim aktima na snazi koji regulišu ovo pitanje, je ovlašćena da izvrši hapšenje i zadržavanje osumnjičenih lica.
2. Hapšenje i zadržavanje lica od strane policijskih službenika vrši se samo onda kada je neophodno i to onoliko koliko je potrebno kako bi se postigli zakonski objektivni Policije, ali ne duže od šest (6) sat, osim u slučajima predviđenih zakonom i ostalim normativnim aktima.
3. Privremeno hapšenje i zadržavanje maloletnih lica od strane Policije vrši se na osnovu odredaba ZKP-a i Zakonom o Maloletnicima.

Član 23

Privremeno hapšenje i policijski zadržavanje

1. Kada jedno lice je uhvaćena na delu izvršenja krivičnog dela, koje se goni po službenoj dužnosti ili gonjenje za izvršeno krivično delo, policija je ovlašćena da ga privremeno uhapsi i bez sudskog naloga.
2. Što je pre moguće nakon hapšenja, najkasnije šest sati od trenutka hapšenja, javni tužioc uhapšenom licu izdaje odluku o zabrani, koji uključuje ime i prezime uhapšenog lica, mesto, datum i tačno vreme hapšenja, krivično delo za koje se sumnja, pravnu osnovu za hapšenje i upustva za šta se sumnja, pravnu osnovu za hapšenje i upustvo za pravo na žalbu.

Član 24

Prava uhapšenog lica

1. Policijski službenik prilikom hapšenja i zadržavanja je obavezan da se pridržava zakonskim odredbama o pravima uhapšenog lica predviđene odredbama ZKP-a
2. Uhapšena osoba ima ova prava:
 - 2.1. Da se informiše o razlozima hapšenja na jeziku koje on/ona razume.
 - 2.2. Pravo na čutanje i ne odgovaranje na nijedno pitanje, osim prilikom davanje podataka o njegovim/njenim identitetu.

2.3. Da im se pruža bez platna pomoć prevoda ukoliko ne razume ili govori jezik legitimnih organa.

2.4. Da im se pruži pomoć odbrane prema njegovom/njenim izborom i da imaju odbranu ako on/ona nisu u stanju da plate za pravnu pomoć.

2.5. Da obaveštava ili zahteva od organa za sprovođenje zakona da obaveštavaju člana porodice za njegovo hapšenje ili neku određenu osobu, koje on izabere.

2.6. Da ima kontrolu i medicinsko tretiranje, uključujući i psihijatrijsko tretiranje.

2.7. Ukoliko on/ona su strani državljanin, osim prava koje imaju svaki uhapšeni, on/ona ima i ova prava: da mu usmeno ili pismeno saopšti preko kancelarije za vezu, konsularne pošte, diplomatske misije države, gradjanin koje je on ili ona, ili sa predstavnikom nadležne međunarodne organizacije, ukoliko on ili ona su izbeglice ili su pod zaštitom neke međjuvladine organizacije.

3. Uhapšena osoba odvaja se od osuđenih osoba ili od pritvorenih lica.

4. Uhapšena ili zadržana lica različitih pola ne drže se u istoj prostoriji.

5. Zadržanim osobama preko(12) časova, obezbeđuju im se tri obroka u toku dana.

6. U roku od dvadesetčetiri (24)sata,uhapšena lica imaju pravo najmanje osam(8)sati neprekidnog odmora. Tokom odmora uhapšeno lice se ne saslušava niti se uznemirava od strane policije u vezi istrage.

Član 25 **Obaveštenje za hapšenje**

1. Uhapšeno lica ima pravo da neposredno nakon hapšenja da obavesti ili zatraži od policije da se obavesti član porodice ili neku drugu osobu prema njegovom izboru za hapšenje i mesto zadržavanja i za svaku narednu promenu mesta zadržavanja odmah nakon takve izmene.

2. Kada uhapšeno lice nije napunio uzrast osamnaest (18) godina, policija odmah nakon hapšenja javlja roditelju ili pravnog zastupnika uhapšenog lica za hapšenje i mesto zadržavanja i za svaku narednu promenu mesta zadržavanja odmah nakon takve promene.

3. Kada takvo obaveštavanje za hapšenje iz stave 1 i 2 ovog člana je nemoguće ili je štetan za interese uhapšenog lica, ili izričito odbije , policija obaveštava Centar za socijalni rad.

4. Obaveštavanje članova porodice i drugih dotičnih lica u skladu stave 1 ovog člana može zakasnuti najviše do dvadeset (24) sati kada državni tužioc smatra da je ovo uslovljenjo za vanredne potrebe istrage slučaja. Takvo zakašnjenje nema kada je uhapšeno lice ispod osamnaest (18) godina ili pokazuje znakove mentalnog poremećaja ili mentalne nesposobnosti.

Član 26 **Prava uhapšenog lica tokom saslušanja od strane policije**

1. Tokom saslušanja od strane policije, uhapšeno lice ima pravo na prisustvo svog branioca. Ako branioc ne pojavi se u roku dva (2) sati nakon obaveštavanja o hapšenju, policija mu određuje drugog branioca, Dalje, ukoliko drugi branioc ne pojavi se u toku jednog sata nakon obaveštavanja od strane policije, uhapšeno lice može se saslušati samo ako državni tužioc ili policija smatra da dalje odlaganje će ozbiljno ugroziti sprovođenje istrage.
2. Prilikom saslušanja uhapšenog lica shodno se primenjuje članovi 152 do 155 ovog kodeksa.
3. Tokom saslušavanja uhapšenog lica treba napraviti kratki odmori u intervalima od oko dva (2) sati. Odmor može se odložiti ako postoje razumne osnove za verovanje da će odlaganje:
 - 3.1. Izazvati opasnost povreda osoba ili teško oštećenje imovine;
 - 3.2. Nepotrebno odlaganje zadržavanje lica ili završavanje saslušanja; ili
 - 3.3. Predvidjao ishod istrage.
4. Prilikom saslušanja ne zahteva se od uhapšenog lica da stoji i ne uskraćuje mu se hrana, voda i potrebna lekarska pomoć.
5. Ovi zapisnici se čuvaju u policiji deset (10) godina od zvaničnog završetka krivičnog postupka ili oslobadjanja je došlo kasnije nego kraj postupka.

Član 27

Zapisnik hapšenja

1. Policija vodi jedan jedini zapisnik za sve preduzete radnje u vezi uhapšenog lica, uključujući:
 - 1.1. lične podatke uhapšenog;
 - 1.2. razlozi hapšenja;
 - 1.3. krivično delo za koje se sumnja;
 - 1.4. ovlašćenje ili obaveštenje državnog tužioca;
 - 1.5. mesto, datum i tačno vreme hapšenja;
 - 1.6. okolnosti hapšenja;
 - 1.7. svaka odluka državnog tužioca u vezi sa zadržavanjem;
 - 1.8. odluku o zadržavanju;
 - 1.9. odgovarajući identitet policijskih službenika i državnog tužioca;
 - 1.10. usmeno i pismeno obaveštenje uhapšenog lica o njegovim pravima na osnovu člana 164, stave 4. i člana 167 Zakona Krivičnog Postupka;
 - 1.11. informisanje o pružanju prava na osnovu pod-stava 1.10. ovog stave od uhapšenog lica, posebno prava na branioca i prava da obaveštava članove porodice ili druga odgovarajuće osobe;
 - 1.12. vidljive povrede ili druge povrede za koje je potrebna lekarska nega;
 - 1.13. preduzimanje lekarskog pregleda i obezbediti lekarsko lečenje; i
 - 1.14. informaciju o privremenoj kontroli bezbednosti lica i opis oduzetih stvari u vreme hapšenja ili za vreme zadržavanja.
 - 1.15. Za izlazak uhapšenog lica iz objekta, uključujući vreme i tačan datum, ukoliko se lice oslobadja ili je poslat pred sudije, ili ako je prebačen u pritvorski centar;

2. Policija vodi zapisnik za svaku sednicu saslušanja uhapšenog lica, uključujući vreme početka i završetka saslušavanja, identitet policijskog službenika koji ga je saslušao i druge osobe koje su bila prisutna. Kada branioc nije prisutan, to se uredno beleže na zapisnik.
3. Zapisnik iz stave 1 ovog člana potpisuje se od odgovarajućeg službenika i uhapšenog lica. Kada uhapšeno lice odbije da potpisuje zapisnik, policijski organi beleže takvo odbijanje i prilože objašnjenje ili eventualne pismene ili usmene komentare uhapšenog lica.
4. Zapisnici iz prethodnih stava ovog člana stavljaju se na raspolaganje uhapšene osobe i njegovog branioca na njihov zahtev.

Član 28

Privremeno hapšenje i policijsko zadržavanje maloletnika

1. Privremeno hapšenje, policijsko zadržavanje i pritvor maloletnika naredjuje se samo kao zadnja mera najmoćnije kratko vreme.
2. Policija može da uhapsi i zadržava maloletnika u skladu sa članovima 162, 163 i 164 Zakona Krivične Procedure i Zakona o Maloltnicima.
3. Privremeno hapšenje ili zadržavanje maloletnika ne može da traje duže od dvadeset i četiri (24) sati. Nakon ovog perioda policija oslabadja maloletnika, osim ukoliko sudija za maloletnike odredi pritvor.
4. Sudija za maloletnike može da odredi pritvor maloletniku ukoliko postoje određeni razlozi odredbama Zakona Krivične Procedure Kosova i ako alternative pritvora nisu dovoljne da bi obezbedili prisustvo maloletnika, za sprečavanje ponovnog izvršenja dela i da obezbedi uspešno sprovođenje procedure. Sudija za maloletnike razmatra da mere predviđene na članu 6 Zakona o Maloletničkim Pravima Krivične Procedure Kosova može se narediti kao alternative pritvora. Odluka o pritvoru maloletnika obuhvata jedni obrazloženo objašnjenje o nedostatku alternative u odnosu pritvora.
5. Maloletnik može da se zadrži u pritvoru sa odlukom sudije za maloletnike u maksimalnom trajanju od trideset (30) dana od dana hapšenja. Pritvor maloletnika se može produžiti samo ako koledj za maloletnike nadležnog suda za jedan dodatni period do šesdeset (60) dana.
6. Maloletnik ne može biti pritvoren vise od dvanaest (12) meseci od dana hapšenja.
7. Koledž za maloletnike nadležnog suda ponovo razmatra odluku o pritvoru u roku od trideset (30) dana od prijema odluke. Ponovo razmatranje se sićo na saslušnoj sednici u prisustvu maloletnika, njegovog branioca i tužioca.
8. Maloletnici koji se drže u pritvoru u centar pritvora odvajaju se od odraslih pritvorenika.
9. Maloletnik koji se drži u pritvoru može se održiti u popravnim-obrazovnim institucijama ako sudija za maloletnike smatra da je u najboljem interesu maloletnika.

10. Dok je u pritvoru, maloletnici, prema potrebi i u skladu sa starost, pol i njegovim ličnosti, pruža socijalna, obrazovna, psihološka, medicinska i fizička pomoć.

11. Sudija za maloletnike ima ista ovlašćenja u vezi maloletnika u pritvoru kao sudija pretpretesnog postupka na osnovu Zakona Krivične Procedure Kosova u vezi odraslih u pritvoru.

Član 29

Evidentiranje hapšenja i intervjuisanja od strane policije

1. Policija vodi redovnu evidenciju za preduzete radnje u vezi sa uhapšenom licu, obuhvatajući i:

- 1.1. Lične podatke uhapšenog;
- 1.2. Razlog hapšenja;
- 1.3. Delo za koje se sumnja;
- 1.4. Ovlašćenje ili obaveštenje državnog tužioca;
- 1.5. Mesto, datum i tačno vreme hapšenja;
- 1.6. Okolnosti hapšenja;
- 1.7. Bilo koja odluka državnog tužioca;
- 1.8. Odluka zadržavanja;
- 1.9. Identitet policijskog službenika i odgovarajućeg državnog tužioca;
- 1.10. Informisanje ostvarivanja prava predviđene ovim pravilnikom, posebno prava na branioca i prava da se obaveštavaju članove porodice ili druge odgovarajuće osobe;
- 1.11. Vidljive povrede ili povrede koje pokazuju za lekarsku pomoć;
- 1.12. Preduzimanje lekarskog pregleda ili obezbediti lekarsko lečenje;
- 1.13. Informacije o privremenoj kontroli bezbednosti lica i opis oduzetih stvari od lica za vreme hapšenja ili tokom zadržavanja.

2. Policija održava pismene beleške i može da snima glasni i vizualno svako održano intervjuisanje sa uhapšenom osobom, obuhvatajući u beleške vreme početka i završetka svakog intervjuisanja sa uhapšenim licem, identitet policajaca koji su sproveli intervjuisanje kao i sve prisutne osobe za vreme intervjuisanja. Ukoliko advokat branioc nije prisutan, ovo treba da se beleži na uredan način i zabeleži razlog odsustva.

3. Pismene beleške i glasna ili vizuelna snimanja opisane u stavu 1 i 2 ovog člana stavljaju se na raspolaganju uhapšenog lica i njegovog/njenog branioca ako ih oni traže, kao i organima za sprovođenje zakona i tužioca.

Član 30

Privremeno ograničenje slobode kretanja

Policijski službenik je ovlašćen da privremeno ograniči kretanje licu jedne određene zone ili da usmerava njegovo kretanje na neku drugu zonu.

Član 31

Kontrola lica

1. Za vreme policijskog zadržavanja ili hapšenja, policijski službenik je obavezan da radi fizičku kontrolu zadržavane ili uhapšenog lica, kao što je definisano u zakonima i podzakonskim aktima na snazi.
2. Policajac koji vrši hapšenje treba da je odgovoran za bezbedan prevoz uhapšenog lica do mesta pritvora.
3. Uhapšenom licu treba stavljati lisice u skladu sa ovim pravilnikom.

Član 32

Stavljanje lisice i korišćenje bezbednosnih sredstava

1. Svi policijski službenici treba da im stave lisice (dva puta zaključena) svim uhapšenima, zadržavanim, pritvorenim i zatvorenima, sa rakuma iza ledja i sa dlanovima ispred.
2. Policijski službenici mogu staviti lisice na rukama napred, ili korišćenje drugih odobrenih sredstava bezbednosti kada se radi o:
 - 2.1. trudnicama;
 - 2.2. starijim osobama;
 - 2.3. licu kada ima neku povredu i može da mu se pogoršava prilikom sprovođenja standardne procedure stavljanjem lisica.
3. Žene se podvrgavaju istim pravilima stavljanju lisica i bezbednosti kao i muškarci.
4. Policijski službenici treba da odluče na osnovu sopstvene odluke kada stavljaju lisice maloletniku. Maloletnici nedisciplinovani ili oni koji bi mogli biti nasilni treba da se podvrgavaju stavljanju lisica ili koristiti prikladna sredstva obezbeđenja koji je prikladan i usvojen za korišćenje.
5. Uhapšeni, zadržavani, pritvoreni ili zatvoreni, ne treba da su vezani lisicama za bilo koji deo vozila tokom prevoza.
6. Lisice za noge i druga dodatna bezbedna sredstva kao što su usvojene, mogu se koristiti od strane policijskog službenika kada lice koji se prevozi nasilno pruža otpor protiv hapšenja, je agresivan i nasilan koji predstavlja pretnju za sebe, za policijske službenike ili za građane.

Član 33

Bezbednosne Radnje

1. Pre nego što se vrši prevoz, sva lica koja se prevoze treba kontrolisati u celosti što se tiče drugih oružja ili sredstava.
2. Kontrola treba da se izvrši od strane policijskog službenika istog pola.

3. Policijski službenik koji vrši prevoz treba da kontroliše lice koje prevozi, bez obzira na prethodne kontrole koje su izvršene.
4. Uhapšeni, zadžavani, pritvoreni ili zatvorenici ženskog pola, kada je to moguće, treba da privedu od žena službenika.
5. Maloletnici ne bi trebalo da se prevoze u isto vozilo gde se nalaze odrasla lica.
6. Dodatne oprezne specijalne mere treba da se preduzimaju prilikom prevoza veoma opasnih lica.

Član 34 **Policijske radnje tokom prevoza**

1. Policijski službenici tokom prevoza uhapšenih, zadržanih, pritvorenih ili zatvorenih lica su obavezni da se neprekidno osmatraju i da su pod kontrolu.
2. Tokom prevoza lica sa prethodnog stava način sedenja u policijsko vozilo treba da je sledeće:
 - 2.1. Kada vozilo poseduje metalnu zaštitnu mrežu, uhapšena, zadržavana, pritvorena lica ili zatvorenici se pridružuju od strane dva policijska službenika i stave se na zadnjem sedištu sa desne strane.
 - 2.2. Kada uhapšeni, zadžavani, pritvoreni ili zatvorenik, kada se prevozi sa vozilom koji nema metalnu zaštitnu mrežu i praćen od dva policijska službenika, u ovim slučajevima lice koje se prevozi treba da se stavi na zadnjem sedištu sa desne strane. Drugi službenik treba da sedi na zadnjem sedištu sa leve strane iza vozača.
 - 2.3. Usvojene mere dodatne bezbednosti mogu se koristiti tada kada policijski službenik veruje da lice koje se prevozi ima mogućnosti da ima nasilničko ponašanje.
 - 2.4. Sva lica koji se prevoze treba ih staviti u vozilo na bezbedan način korišćenjem bezbednosnih pojasa.

POGLAVLJE V **TRETRIRANJE LICA SA OGRANIČENIM SPOSOBNOSTIMA I DECE**

Član 35 **Lica sa ograničenim sposobnostima**

1. Na osnovu zakonskih odredba Ujedinjenih Nacija o Pravima Lica sa Ograničenim Sposobnosti, lica sa ograničenim sposobnostima uključuju se i oni koji imaju dugotrajne fizičke, mentalne, intelektualne ili povrede čula, koje u interakciji sa raznim preprekama mogu da ometaju njihovu potpuno i efektivno učestvovanje u društvu jednako sa ostalima.

2. Lica sa ograničenim sposobnostima su veoma osetljiva kategorija ljudi koja imaju potrebu za pomoć, podršku zaštitu, upustva i posebno zbrinjavanje od strane policije i svi drugih institucija.

3. Policijski službenik koji se bavi slučajem, lica sa ograničenim sposobnostima treba da imaju što veće informacije o njemu, porodici drugova i sredini gde živi, onda i informacije u vezi slučajaja, događaja i posledice koje su se dogodile, a koje mogu da uznemiravaju i njega učene agresivnom i nasilnom osobom sa ograničenim sposobnostima.

Član 36

Obaveze policijskog službenika prema osobama sa ograničenim sposobnostima

Policijski službenici, u odnosu sa osobama sa ograničenim sposobnostima, su odgovorni da koordiniraju specifične radnje koje proizilaze od lokalnim ili međunarodnim aktima koje regulišu tretiranje ovih lica, da se uvere da se prava ovih lica poštuju, i da se prema njima ne čini nikakva nepravdnost ili diskriminacija nezavisno osebe dali je u svojstvu svedoka, žrtve, oštećenog ili osumnjičenog.

Član 37

Hapšenje i zadržavanje lica sa ograničenim sposobnostima

1. Na osnovu ZKP i drugih normativnih akta, koji regulišu ovo pitanje, lica sa ograničenim sposobnostima, mogu da se zadržavaju ili uhapsu od strane policijskog službenika.

2. Kada uhapšeno lice pokazuje znakove menatlong poremećaja ili mentalne nesposobnosti policija odmah nakon hapšenja obaveštava određenu osobu od strane uhapšene osobe i Centar za socijalni Rad o hapšenju i mesto zadržavanja kao i za svaku kasniju promenu mesta zadržavanja.

3. Na zahtev uhapšene osobe, njegovoj porodici, ili kada policija smatra da je to potrebno, uhapšenom pruža se lekarsko lečenje uključujući i psihijatrijsko lečenje.

4. Kada kod uhapšenog lica se primećuju znakovi mentalne bolesti, policija je obavezna da odmah naredi pregled od strane psihijatra.

5. Rezultati medicinskog pregleda ili svako medicinsko lečenje za lica sa ograničenim sposobnostima treba da se se zavodu /registruju i takve i takve podatke daju se na raspolaganje uhapšenom licu i njegovom braniocu.

Član 38

Mentalno poremećene osobe

1. Mentalno poremećene osobe su te kategorije lica kod koji se pojavljuju znaci nesposobnosti racionalnog mišljenja da bi zadržali osebe pod kontrolu neopravdano uznemiravanje i zaplašivanje, agresivnost pokušaj samoubistva ili samoubistvo ili druge slične radnje.

2. Simptomi ili znaci kojise pojavljuju kod mentalne poremećene osobe:

2.1. Problemi ili poteškoće razmišljanja gubljenje memorije u vezi događaja činjenice ili obični podaci kao: podaci o njegovom identitetu, adresa stanovanja, kao druge slične radnje;

2.2. Stvarnje pogrešnog utiska ili predrasuda koji se povezuju sa zdravstvenim, duševnim stanjem i td. o sebi ili određenih osoba.

2.3. Uznemiravanja i gubitak stabilnosti kada vidi događaje, incidente, lica ili određene stvari,

2.4. Uznemiravanje kada lčuje komandna/naredjenja kao i buku i razne tonove.

2.5. Pojavljivanje straha.emocija, depresije velikih razmera.

Član 39

Tretiranje lica sa mentalnim poremećajima

1. Policijski službenici, uvek kada se bave slučajevima kada se radi sa licima mentalnog poremećaja treba da su pažljivi i uvek da ih tretiraju sa prioritetom i humanizmom. Tokom njihovog tretiranja i treba imati u obzir da onim mogu biti agresivni i da izvršavaju nekontrolisane i nasilna dela,koje mogubiti opasne za njega i ostale.

2. Policijski službenik koji se bavi tim slučajem kada se radi sa licima iz prethodnog stava obavezan je da preduzima sledeće radnje:

2.1. Tokom odlaska na mesto događaja, po mogućnosti da se ne koriste rotaciona emergentna svetla i sirene;

2.2. Da se što više informacija prikupe u vezi sa slučajem, uključena lica u slučaju i posledice, tako da se kasnije preduzimaju potrebne radnje da situacija bude pod kontrolu.U tim slučajima, ukoliko policijski službenik smatra da je potrebno da se zatraži profesionalja pomoć da se asistira u slučaju komuniciranja i intervjuisanja lica sa mentalin poremećajima.

2.3. Tokom kontaktiranja i komuniciranja sa licima mentalnog poremećaja policijski službenik treba da je uzdržan, miran i da ne preti na način da lice bolesno lice da se ne plaši od njega, nego da stekne utisak da je policija tu da ga pomogne a ne da ga uplaši;

2.4. Prilikom hapšenja ili intervjuisanja lica iz stava 1 ovog člana, osim policijskog službenika koji se bavi slučajem, na njegovu pomoć po mogućnosti da je najmanje još jedan policijski službenik;

2.5. Tokom intervjuisanja lica iz prethodnog stava,policijski službenik da je iskren, tako da stekne puno ubedjenje kod bolesne osobe. Policajac treba da mu omogući njemu da on slobodno izražava probleme, uznemiravanja i svoje osećaje, tako da se nakon toga odluči za dalje radnje koje treba da se preduzimaju za bolje moguće rešavanje problema.

Član 40

Odredjivanje rizika

1. Lica sa mentalnim poremećenjem ne smatraju se rizične osobe, ali se ne isključuje mogućnost da u određenim okolnostima i uslovima nekoliko njih ova lica da su rizični za sebe i ostale.
2. Znaci ili indikacije koje policijski službenik treba da ima u vidu da osobe sa mentalnim poremećajem je agresivan i rizični su:
 - 2.1. Informacije od nekog člana porodice, suseda ili drugara, osobe sa mentalnim poremećajem da isti reflektira nasilje u određenim okolnostima.
 - 2.2. Sumnja da lice sa mentalnim poremećajem poseduje oružje ili neko drugo ostalo sredstvo koju može da koristi;
 - 2.3. Informacija, ili izjave date u policiji da lice sa mentalnim poremećajem vrši ili se očekuje da izvrši neki napad ili nasilno delovanje koja može da bude rizična;
 - 2.4. Mogućnost ponavljanja nasilnog delovanja, delo koje je ranije heto da izvrši;
 - 2.5. Nekontrolisana ponašanja i delovanja lica sa mentalnim poremećajem, strah, povećanje emocija i neopravdani bes, lažna obećanja, izjavljivanje da je sada dobar i da ga ima samo pod kontrolom itd.

Član 41

Staranje i preporuka za dalje lečenje

1. Na osnovu aktuelnog stanja lica sa mentalnim poremećajem, opšte okolnosti i zdrav razum za neke moguće nasilje policijski službenik, osobi sa ograničenim sposobnostima njegovoj porodici može da preporuči njegovu lečenje na neku zdravstvenu ustanovu zbrinjavanja ili isti da se drži pod nadzorom, dok ne stigne hitna služba da ga odvedu u neki bolnički centar
2. Policijski službenik, zbog bezbednosti, ili zbog drugih razloga određeni Zakonskim odredbama, lice sa mentalnim poremećajem ne treba da se preveze/transportuje na staranje u bolničkim centrima.
3. Lice sa mentalnim poremećajem koji može da bude rizičan, i protiv njegove volje treba da se uzme na staranje, tako da ne dodje do nekog nasilnog delovanja sa posledicama, međutim u hvoim slučajevima policijski službenik prethodno treba da obavesti svog nadzornika ili odgovornog službenika i što je pre moguće zvati dotičnog lekara za pružanje pomoći i potrebno staranje u dotičnom bolničkom centru.
4. Prevoz/transport lica koji je na staranje treba da se obavi što je pre moguće, zato što odgubljenje može da njega ulini agresivnim i nasilnim. Tokom prevoza treba da se pobrinu da

biolesnik ne dodje u kontakt sa oružjem ili drugim opasnim sredstvima sa kojima može da povredi sebe ili druge.

5. Policijski službenik koji se bavi slučajem lica sa mentalnim poremećajem obavezan je da što pre sastavi pismeni izveštaj na kojem će ukratko da navede okolnosti incidenta, ponašanje bolesne osobe, posledice i policijske radnje koje su preduzete u vezi tog slučaja.

Član 42

Tretiranje dece u policijskoj proceduri

1. Pravni sistem za maloletnike teži zablagoštanje maloletnika i obezbedjuje da svaka reakcija prema maloletnim počiniocima da uvek bude u proporciji sa okolnostima počinioca krivičnog dela.

2. Detetu koji učestvuje krivičnoj uproceduri pruža mu se mogućnost da se slobodno izražava.

3. Svaki maloletnik koji je lišen slobode tretira se na humano način zbog njegovog ljudskog dostojanstva, i tom prilikom zbog njegovog uzrasta uzimaju se u obzir lične potrebe. Naróito, svaki maloletnik lišen slobode odvaja se od punoletnih, osim ukoliko se smatra da je u njegovom interesu onda se ne odvaja, i uživaju pravo da održavaju kontakte sa svojom porodicom preko korespondencija i poseta, osim vanrednih okolnosti određenih zakonom.

4. Svaki maloletnik lišen slobode ima pravo na trenutnu pravnu pomoć zdrugu adekvatnu pomoć, kao i pravo protivljenja zakonitosti njegovog lišenja slobode pred nekim samostalnim i nepristrasnim sudom, kao i na trenutnu procedure.

5. Da bi se izbeglo povrede zbog preterane javnosti ili etiketiranja, pravo detet na privatnost poštuje se u svim fazama. Po pravilu, nijedna informacija se ne objavljuje koja vodi na identifikaciji malolenog počinioca.

Član 43

Zadaci policijskog službenika

Policija, u odnosu sa ovom kategorijom lica, osim što odgovornost im je da koordiniraju sve specifične radnje koje proizilaze iz Krivičnog Zakona za Maloletnike i ostale zakone na snazi, takodje treba da se uveri da sva prava koja mu pripadaju sprovode i poštuju.

Član 44

Zadaci u slučaju policijskog zadržavanja

Na osnovu zakona o Policiji i podzakonskim aktima, posebno Krivičnog Zakona za Maloletnike i maloletna lica, mogu da se zadržavaju od strane policije.

Član 45

Interviju sa decom

1. Policijski službenik koji se bavi slučajem u skladu sa sledećom procedurom:
 - 1.1. Najbolji interes deteta treba da se visoko poštuje i tako obezbeđivanje lekarske nege za decu da bude prvi prioritet u svim slučajevima i ima prednost iznad svih ostalih delovanja.
 - 1.2. U nikom slučaju dete ne sme se saslušati bez prisustva roditelja, roditelj usvojio ili staratelj (u slučaju da roditelji nisu osumnjičeni za neko nezakonito delovanje prema detetu). Medjutim policija može da intervjuje dete ukoliko zakašnjenje može ugroziti ozbiljno istragu. Policija treba da pismeno obrazloži za intervjuisanje deteta bez prisustva jednog od gore navedenih lica. Samo policijski službenici obučavani za intervjuisanje deteta obaviće intervju deteta.
 - 1.3. Tokom ispitivanja lica koji učestvuju obavezni su da deluju oprezno imajući u obzir psihološki razvoj, osetljivost i lične karakteristike deteta, tako da saslušanje nema negativni uticaj tokom njegovog odvijanja. Posebna pažnja treba posvetiti se deci ispod četrnaest godina.
 - 1.4. Intervjuisanje deteta treba da se odvija na njegovom jeziku. Prevod treba da se izvrši reč po reč bez sažetka naročito ako se intervju ne snimi.
 - 1.5. Policajci daju detetu odmor svremena na vreme prema potrebi, i prekinuće se intervju ukoliko se primeti da je dete umorno, pošto to može da voidi na pogrešne izjave.
 - 1.6. Na kraju intervjuisanja detetu treba dozvoliti da posatavlja pitanja ili da objasni stvari za koje se seća njemu/njoj nakon saslušanja.

Član 46 Obuka

1. Svi policijski službenici, koji se bave sa delikvencijom maloletnika, treba da su obučavani za intervjuisanje maloletnika.
2. Svi policajci se upućuju da imaju detaljno znanje definicije i procedure za decu žrtve.
3. Policije Kosova je dužna da pruža i potpunu obuku o procedurama što se tiče dece žrtve.

POGLAVLJE VI DIREKCIJA ZA OBEZBEDJENJE OBJEKATA I LIČNOSTI OD POSEBNE VAŽNOSTI

Član 47 Direkcija za obezbedjenje objekata i ličnosti od posebne važnosti

Direkcija za obezbedjenje objekata i ličnosti od posebne važnosti (u daljem tekstu: DOOLPV) je odgovorna za fiziko obezbedjenje zgrada/objekata od posebne važnosti kao što su: vladini objekti, objekti rezidencije, diplomatskim predstavnicima, zgrade iprateće objekte Policije, objekti kulture i verske baštine, fizičko obezbedjenje domaćih, međunarodnih visokih ličnosti, stranih delegacija, prilikom službenih poseta Kosovu, na ekstradiciji lica u odredjenim slučajima vrši i pratnju zaštićenih svedoka.

Član 48 Nadležnosti Direkcije

1. DOOPVL je nadležna i odgovorna za obavljanje službene dužnosti što se tiče bezbednosti i zaštita određene objekata i ličnosti, određenih delegacija kao i druge poslove koje su okviru delokruga ove Direkcije.
2. Obezbeđivanje objekata, ličnosti i drugih poslova a koje se odnose bezbednosti a koje obavlja DOOPVL, vrši prema proceni bezbednosti, koja se vrši od nadležene jedinice Policije, na osnovu sporazuma razumevanja, odnosno odluke Vlade.
3. Obezbeđivanje objekata i ličnosti, koje je izvršava DOOPVL, ka i druge aktivnosti koje su u nadležnosti ove Direkcije vrši se preko:
 - 3.1. fizičkog obezbeđenja stajanjem na statičke tačke,
 - 3.2. preko fizičkih kontrola ili kontrole koje se vrši sa elektronskom opremom prilikom ulazka-izlaska lica i motorna vozila,
 - 3.3. identifikacija i evidentiranje lica/posetilaca, na različitim mestima ili objektima.
 - 3.4. patroliranje, pratnju visokih domaći i međunarodni lica,
 - 3.5. Pratljenja i obezbeđenje inostrane delegacije,
4. DOOPVL, preko svog osoblja preduzima sve radnje i mere koje su potrebne za obezbeđenje imovine, objekata i osoblje koje radi na ovim objekata od bilo koje opasnosti kao: opasnosti od požara, kradja, vandalizma, narušavanje javnog reda i mira unutar objekata (ako pozovu na pomoć policiju), itd.
5. Osoblje DOOPVL, tokom obavljanja službenih zadataka je obavezna da po potrebama da saradjuje sa ostalim službenicima Policije, kao što određuje Administrativno Upustvo Br.01/2012 – O Načinu Obavljanja Policijskih Ovlašćenja.

Član 49 Osoblja DOOPVL

1. Policijski službenici DOOPVL imaju isti status kao i ostali službenici PK-a, i da sva pravila, procedure, prava, dužnosti i ovlašćenja za ove policijske službenike, uključujući i disciplinska pitanja su iste kao i za ostale službenike Policije.
2. Policijski službenici DOOPVL, opšte zadatke i ovlašćenja Policije mogu da obave u službenoj uniformi i u civilnoj odeći, pridržavajući se unutrašnjim aktima Policije, koja uređuju ovo pitanje. Fizičko obezbeđenje objekata obično se vrši na uniformi, a unutrašnje obezbeđenje objekata i ličnostima obično se obavlja u civilnoj odeći.

Član 50 Dužnosti i odgovornosti

1. Dužnosti i odgovornosti DOOPVL i jedinica koje po organizativnoj strukturi su u njrnom okviru su određene sa unutrašnjem akatima Policije.

2. Svaki objekat koje se obezbedjuje od osoblja DOOPVL treba posedovati opis dužnosti i odgovornosti, koje moraju biti sastavljene u saradnji sa odgovornim osobljem odgovarajućeg objekata, uvek na osnovu unutrašnjih akata Policije i OSP ove direkcije, koja ruguliše ovo pitanje.

3. U okviru opštih dužnosti osoblja DOOPVL pripadaju dužnosti i odgovornosti koje nise ograničene na:

- 3.1. Prvenstveni zadaci, koje su obezbedjenje ličnosti i objekata;
- 3.2. Da obezbedi da samo ovlašćena osoblja ulaze u objekte koje se obezbeduju;
- 3.3. Fizičko obezbedjenje i pratnja visokih domaćih ličnosti, pratnja stranih delegacije i nakon procedure procene bezbednosti i rizika, vrši ekstradaciju lica;
- 3.4. Nakon procedura ocenjivanja bezbednosti rizika vrši ekstradaciju određenih lica;
- 3.5. Kontrolisanje vozila, lica, prtljagnika, koja obično se vrši na ulazu objekata i autoparka koji se obezbedjuje;
- 3.6. Da izveštava kod nadzornika jedinice za svaku pronadjenu neispravnost tokom obavljanja dužnosti obezbedjenje objekata, inspekcije i ostalih poslova u okviru jedinice.

Član 51

Ovlašćenja u slučaju zadržavanja i hapšenja

1. Policijski službenik DOOPVL-a, koji je na čelu dužnosti, ovlašćen je da zadržava i uhapsi osumnjičenog na lokaciji ili u objektu koji, i o ovome odmah da prijavi najbližu policijsku stanicu, tako da što pre je moguće da se pošalje odgovarajuća da se bavi tretiranjem slućaja.

2. Prilikom predaje uhapšenog lica, ili što je pre moguće nakon jegove predaje, policijski službeik DOOPVL-a, koji je izvršio hapšenje obavezan je da sačinjava i preda jedan pisai izveštaj, na kome treba da se navede obrazloženja hapšenja.

3. Nakon predaje uhapšenog lica, plicajac DOOPVL-a nastavlja svojim radon koji je započeo da radi.

Član 52

Obuke-Policijskih Službenika DOOPVL

1. U cilju profesionalnog osposobljavanja, policajski službenici DOOPVL učestuju na obuke prema odgovarajućim nivoima i potrebama osoblja DOOPVL, a koje se organizuju od strane Divizija za Obuke.

2. Nakon identifikacije potrebe za obuke osoblja DOOPVL-a, Divizija za Obuke u koordinaciji sa Upravom Specijalnih Jedinica priprema i sprovodi adekvatne obuke za radnike ove jedinice.

3. Ocenjivanje i testiranje policijskih službenika DOOPVL-a, a naroćito Jedinica za Blisku Odbranu vrši se najmanjije jednom godišnje. Ukoliko tokom testiranja policajski službenik ne pokazuje dovoljno pozitivnih rezultata operacionalnih standarda, sa preporuku odgovornih ove jedinice može da se premesti iz ove jedinice na neku drugu jedinicu.

POGLAVLJE VII INSPEKTIRANJE I REVIZIJA U POLICIJI KOSOVA

Član 53 Inspektiranje

Policija Kosova da be se uverila da da poslovi policijskog osoblja i svih organizativnih jedinica, a da se obavlja u saglasnosti sa važećim zakonima i podzakonskim aktima, određuje inspektiranje i njene standarde. Preko inspektiranja postiže da se avansiraju objedinjeni radni standardi i da se menadžiraju na što efikasniji i efektivniji način ljudski i materijalni izvori u okviru Policije. Uvek kada inspektiranje nailazi na nepravilnosti i loše menadžiranje treba da sastavlja izveštaje i da preporuči o koracima koji treba da se preduzimaju tako da se otklanjaju ove povrede i procedure koje treba da se nastavljaju u buduće.

Član 54 Opšti uslovi

1. Delatnost inspektiranja radi se o kontroli i načinu menadžiranja kvaliteta rada i bezbednosti dase policijske delatnosti izvršavaju se u skladu sa Zakonima i pod zakonskim aktima.
2. Da neposredno nadgledava način i procedure primenjivanja odluka, prema zakonskim i podzakonskim aktima na snazi.
3. Osoblju Jedinica Inspektiranja treba da im se dozvoli da imaju neograničeni pristup u svim policijskim oblastima, u svim podacima, za osoblje, imovinu i objekte, kao ovlašćena je da inspektira na zahtev Generalnog Direktora Policije.
4. U slučaju kada je potreban pristup-inspektiranje u dokumentaciji koja su beležena kao klasifikovana, službenik inspektiranja, svakako treba da poseduje dozvolu bezbednosti zdatu od Kosovske Agencije za Inteligencia.
5. Inspektiranje treba da sastavlja pismeni izveštaj o pronalaženju. Izveštaj treba da sadržava detalje inspektiranja, propusti koji su identifikovani i preporuke za otklanjanje nepravilnosti koje su suočene (pronadjene) tokom inspektiranja.

Član 55 Identifikacija Jedinice Inspektiranja

Službenici Inspektiranja snabdevaju se identifikacionim karticama za inspektiranje i da iste će da prezentiraju pre svakog inspektiranja.

Član 56 Revizija

Revizija je delovanje odgovarajuće jedinice Policije kojom se nastoji da se uspostavi veći operacionalni efikasitet, jednu veću budžetsku i fiskalnu disciplinu kao ispoštovanje pravila u Policiji Kosova, zahtevom da delatnosti, podaci kao i sistemmi menadžiranja i kontorle svih uprava i organizativnih jedinica Policije da će se podvgnuti sistematskoj i sveobuhvatnoj internoj reviziji.

Član 57

Pristup unutrašnje revizije

1. Službenici unutrašnje revizije imaju potpuni, slobodni i neograničeni pristup u sve radnje, podatke, imovine i osoblja u okviru Policije Kosova.
2. Sve organizativne jedinice Policije treba da obezbedi punu saradnju da stave na raspolaganju bilo koji materijal ili zahtevanu informaciju od strane službenika unutrašnje revizije, ili koje su relevantne za reviziju.
3. Kada postoji uznemirenje za ograničene materijale, ndzornik unutrašnje revizije će angažovati službenika sa dotičnom jedinicom da samo službenik unutrašnje revizije posebno ovlašćeni koji se bavi sa ograničenim materijalom.
4. U slučaju kada je potrebno pristup-kontrola u dokumentima koja su označena kao tajna, službenik unutrašnje revizije, obavezno treba da poseduje dozvolu bezbednosti izdatu od strane Kosovske Agencije za Intelegenciju.

Član 58

Funkcionisanje jedinica za unutrašnju reviziju

1. Visoki Menadžment Policije je odgovoran za sprovođenje i efikasno funkcionisanje unutrašnje revizije u skladu sa zahtevima Zakona o unutrašnjoj reviziji i ovog pravilnika.
2. Odgovornost predviđena u stavu 1 ovog člana za sprovođenje funkcionisanja unutrašnje revizije, proteže se u celoj Policiji uključujući sve njene organizativne jedinice.
3. Nezavisna jedinica unutrašnje revizije sastoji se od šefa Jedinice unutrašnje revizije i unutrašnjih revizora uz potrebnu administrativnu podršku. Jedinica unutrašnje revizije neposredno je podređena Generalnom Direktor Policije.
4. Sva lica treba da saradjuju potpuno i redovno sa Jedinicom Unutrašnje Revizije kao i da odobre pristup na svim sistemima i dokumentaciju prema zahtevu bez prava odbijanja.
5. Jedinica Unutrašnje Revizije i svaki unutrašnji revizor treba da obavlja svoje aktivnosti u skladu sa:
 - 5.1. Zakona o unutrašnjoj reviziji i druge važeće zakone na Kosovu;
 - 5.2. Pravila, politike, priručnici, uputstva, statut unutrašnje revizije i Kodeks etike.

Član 59

Objektivi unutrašnje revizije

1. Objektivi unutrašnje revizije:
 - 1.1. Identifikacij sistema menadžiranja rizika i kontrole,
 - 1.2. Ocenjivanje sistema menadžiranja rizika i kontrole,
 - 1.3. Ocenjivanje efektivnosti kontrole promovisanjem stalnog poboljšanja.
2. Ocenjivanje prikladnosti i efikasnosti kontrole uključene u vladavinu, delovanja i sisteme informisanja organizacije. Ovde se uključuje ocenjivanje procesa koji obezbeđuje:
 - 2.1. Poverljivost i integritet finansijskih i operativnih informacija;
 - 2.2. Efektivnost i efikasnost delovanja;
 - 2.3. Čuvanje imovina;
 - 2.4. Usaglašavanje sa zakonima, pravilnicima i ugovorima.
3. Ocenjivanje i razvoj preporaka o poboljšanju procesa vladavine na obezbeđivanju menadžiranja efektivne, organizacione preformanse i odgovornosti, kao i da neposredno nadgledava i procedure sprovođenja odluka, prema zakonskim i podzakonskim aktima na snazi.

Član 60

Komitet revizije

1. Komitet revizije je nezavisni savetodavni organ za visoki menadžment i podržao za unutrašnje revizore, uz:
 - 1.1. Obezbeđivanjem jednog nadzora planova i rezultata revizije;
 - 1.2. Obezbeđivanjem nezavisnosti Unutrašnjeg revizora;
 - 1.3. Ocenjivanje adekvatnosti izvora revizije;
 - 1.4. Obezbeđivanjem da preporuke revizije da su primljene i primenjivane.
 - 1.5. savetovan o pitanjima vezanim sa rizicima sistemima unutrašnje kontrole revizije.
2. Komitet Unutrašnje Revizije osniva se od visokog menadžmenta.
3. Komitet revizije treba za jedan period od najmanje sedam (7) godina, da održava beleške za sve njegova prosledjivanja sa svim dostavljenim izveštajima od unutrašnje revizije kao i sveobuhvatne pisane beleške u vezi sa svim pitanjima i dokazima koje se rade sa izveštajima i sve preduzete radnje od strane Komiteta revizije kao odgovoran u tim izveštajima.
4. Nesmetan i potpuni pristup u ovim dokumentima mogu imati, generalni revizor i svaki drugi javni autoritet koji imaju funkciju izražitelja ili kontrolora.

Član 61

Zaštita unutrašnjih revizora

Generalni Direktor Policije i Komitet Revizije Ministarstva Unutrašnjih Poslova, treba da preduzimaju sve potrebne mere da bi obezbedili nezavisnost lužbenika unutrašnje revizije i da

odmah preduzima mere u slučaju prouzrokovanja smetnje bilo od kog lica u rad Jedinice Unutrašnje Revizije ili Unutrašnjeg Revizora za obavljanje jedne u nutrašnje revizije prema zakonu i podzakonskim aktima.

Član 62 **Sukob interesa**

Svaki unutrašnji revizor pismeno će da obavesti šefa Jedinice unutrašnje revizije za neki trenutni ili potencialni sukob interesa koji može da proizilazi od nekog rada revizije. Nakon prijave takvog sukoba Šef Jedinice Unutrašnje Revizije ponovo će da odredi unutrašnjeg revizora na drugim zadacima gde on/ona nema sukob interesa.

Član 63 **Šef Jedinice za Unutrašnju Reviziju**

1. Jedinica za unutrašnju reviziju u okviru Policije Kosova rukovodi se od Šefa Jedinice. Šef Jedinice ujedno je i Unutrašnji Revizor.
2. Šef Jedinice Unutrašnje Revizije odgovoran je za:
 - 2.1. Menadžiranje i nadzor osoblja i delatnosti Jedinice za Unutrašnju Reviziju;
 - 2.2. Adekvatno primenjivanje i poštovanje zakona i podzakonskih akata;
 - 2.3. Pripremanje i predaja na vreme Strateškog Plana Revizije na osnovu procene rizika za ponovni pregled i usvajanje kod visokog menadžmenta subjekata javnog sektora i Komiteta Revizije;
 - 2.4. Organizovanje, izvršavanje, nadzor i obavljanje svih aktivnosti unutrašnje revizije preduzete od strane Jedinice Unutrašnje Revizije;
 - 2.5. Pripremu i predaju tromesečnih i godišnjih izveštaja o svim aktivnostima revizije Jedinice Unutrašnje Revizije;
 - 2.6. Predaja Godišnjeg i Strateškog Plana unutrašnje revizije kod ICJ a najkasnije do 31 oktobra svake kalendarske godine nakon usvajanja od strane visokog menadžmenta SJS i Komiteta Revizije.
 - 2.7. Održavanje svih dosijea izveštaja revizije, sveobuhvatne pisane beleške u vezi sa svim pitanjima, dokazima koji se rade sa tim izveštajima i svim datim preporukama visokom menadžmentu SJS i Komiteta revizije koje treba da se čuvaju najmanje 7 (sedam) godina;
 - 2.8. Planiranje stalnog razvoja profesionalizma osoblja Jedinice.
3. O identifikovanim nepravilnostima tokom revizije, šef Jedinice unutrašnje Revizije određuje rokove za njihovo otklanjanje i o postizanju poželjnog nivoa. Ovi rokovi se određuju zavisno prirode nepravilnosti i identifikovanih povreda tokom revizije.
4. 4. Neispoštovanje određenih rokova za otklanjanje ovih nepravilnosti može biti uzrok za pokretanje disciplinske prijave od strane ove Jedinice. Organ prosljednivanja izveštaja revizije je Generalni Direktor Policije

Član 64 **Identifikacija Jedinice Revizije**

Šef i službenici revizije biće snabdeveni sa identifikacionim karticama za reviziju i isti će da prikazuju pre svake revizije.

POGLAVLJE VIII EKSPLOZIVNA SREDSTVA, PRETNJA BOMBOM I OPASNI MATERIJALI

Član 65 Eksplozivna sredstva

Policijski službenici za uspešno ispunjavanje službenih zadataka treba da pridržavaju pravila i odgovarajućih upustva o načinu rukovanja eksplozivnih sredstava, pretnji bombama i radnjima sa opasnim materijama, tako da se pruži maksimalna sigurnost za policijske službenike i građana uopšte.

Član 66 Odgovornosti Centra komuniciranja

1. Policijski službenik centra komuniciranja, sve informacije prijavljivanja incidenata sa eksplozivnim sredstvima i ostale opasne materije, treba ozbiljno tretirati i da posebnu pažnju posveti stvorenim okolnostima

2. Kada se telefonom prijavi pretnja sa bombama od strane centra komuniciranja treba uzeti sledeće informacije:

- 2.1. Tačnu lokaciju pretnje,
- 2.2. Ime, brojevi telefona, i mesto gde se nalazi lice koja je prijavio pretnju;
- 2.3. Lice (stražara obezbeđenja, vlasnika firme, službenika kancelarije itd.) koji je primio informaciju, ukoliko on sam nije izvršio prijem informacije;
- 2.4. Tačan opis pretnje;
- 2.5. Kako je primljena pretnja (telefonom, preko papira, e-mail i td.);
- 2.6. Pol i uzrast (približno) lica koji preti;
- 2.7. Ton glasa lica koji preti (uznemiren, ljut, pretilac i td.);
- 2.8. Informaciju o vrsti sredstava, ukoliko se zna;
- 2.9. Da li ima mesta gde ima pristup velika masa na mesto pretnje;
- 2.10. Da li ima neko lice obezbeđenja na navedenu lokaciju;
- 2.11. Da li ima neka postavljena kamera bezbednosti u blizini objekata;
- 2.12. Moguće osoblje održavanja, koji može da zna plan zgrade kao i mesta moguće visokog oštećenja;
- 2.13. Mesto na kome odgovorni policajac treba da se sastane sa osobljem ili administratora zgrade, kao i;
- 2.14. Da se zadrži na telefonski poziv lica koji zove ukoliko je moguće

3. Policijski službenik centra komuniciranja za prijem potrebnih informacija u vezi sa pretnjem treba da obavesti odgovarajuće jedinice za reagovanje.

- 3.1. Da obavesti patrolne/sektorske jedinice za obezbedjenje mesta dogadjaja.
 - 3.2. Da obavesti stručnjake jedinice IEDD;
 - 3.3. Da obavesti jedinicu K-9 sa pasom nuhać eksploziva;
 - 3.4. Da obavesti vatrogasne jedinice; i
 - 3.5. Da obavesti ambulantu.
4. Kada se vrši prijavljivanje eksploziranja telefonom od centra za komuniciranje treba da se uzmu sledeće informacije:
- 4.1. Mesto gde se dogodilo eksploziranje;
 - 4.2. Informacije o eksplozivnoj materiji ukoliko se zna (eksploziv, gasne boce, parni cevi, hemijski eksplozivi i td.);
 - 4.3. Omformacije o povredjenim i o mrtvim licima;
 - 4.4. Informacije o prouzrokovanim štetama od eksplozije;
 - 4.5. Ime, brojeve telefona i mesto gde se nalazi lice koji je prijavio eksploziju;
 - 4.6. Svaku činjenicu ili drugu relevantnu infomraciju u vezi sa slučajem.
5. Policijski službenik centra komuniciraja nakon prijema potrebnih informacija u vezi eksploziranja treba da obavesti:
- 5.1. Patrolne/sektorske jedinice za obezbedjenje mesta dogadjaja;
 - 5.2. Stručnjake jedinice IEDD;
 - 5.3. Istrage i Krim-tehničara ordgovarajućeg regiona;
 - 5.4. Vatrogasne jedinice ukoliko je potrebno, i
 - 5.5. Ambulantu ukoliko je potrebno.
6. Kada se vrši prijavljivanje telefonom eksplozivnih sredstava ili opasnih materia od centra komuniciranja treba da se uzmu sledeće informacije:
- 6.1. Tačan opis sredstava ili materije koja je pronadjena;
 - 6.2. Mesto gde je pronadjeno;
 - 6.3. Ime, brojeve telefona i mesto gde se nalazi lice koji je prijavio eksplozivno sredstvo;
 - 6.4. Da uzima što više informacija u vezi identifikovanja ekslozivnog sredstva; i
 - 6.5. Činjenice ili ostale odgovoarajuće informacije u vezi sa slučajem.
7. Policijski službenik centra komuniciranja nakon prijema potrebnih informacija u vezi pronalaska opasnih ili eksplozivnih sredstava treba:
- 7.1. Da obavesti patrolne/sektorske jedinice za obezbedjenje mesta dogadjaja.
 - 7.2. Da obavesti stručnjake jednice IEDD za kontrolu i tretiranje eksplozivnih sredstava koje imaju kriminalnu ili terotističku pozadinu;
 - 7.3. Da obaversti jedinice BSK-a da bi kontrolisali i tretirali minirana polja i opasne eksplouzivne materije koje su ostale sa rata;
 - 7.4. Da pošalje vatrogasne jedinice i ambulantu na mesto dogadjaja ukoliko je potrebno.

Član 67

Procedure na mesto dogadjaja

1. Prvi policijski službenik reagovanja odmah nakon dolaska na mesto dogadjaja treba:
 - 1.1. Pažljivo da se približava sa visokom pažnjom na mesto dogadjaja;

- 1.2. Da obavesti i izveštava kod centra za komuniciranje u vezi sa slučajem;
 - 1.3. Da postavi i obezbedi odgovarajući perimetar mesta, u kome je stvorena emergentna situacija;
 - 1.4. Da kontaktira i dobije informacije od odgovornog lica zgrade ili lica koji je prijavio slučaj;
 - 1.5. Da počinje sa evakuacijom svih lica sa mesta incidenta;
 - 1.6. Da usmeri saobraćaj i pešake na bezbednom pravcu;
 - 1.7. Da se stara o povredjenim licima, i da asistira lekarske ekipe;
 - 1.8. Da prekine protok gasa na glavnom ventilu snabdevanja ukoliko postoji;
 - 1.9. Da preporučuje stanarima da otvaraju vrata i prozore tako da se izbegava nepotrebno oštećenje imovine ukoliko postoji opasnost za eksploziranje;
 - 1.10. Da obavesti nadzornika ili da se uverava da je on na putu ka mestu događaja da bi upravljao incidentom;
 - 1.11. Da konstatuje da postoji neposredna pretnja za život/ ili imovinu;
 - 1.12. Da dobije informacije o vremenu i mestu prijavljivanja eksplozije;
 - 1.13. Da zabrani ulaz na mesto događaja svih neovlašćenih lica bez obzira čina ili položaja do dolaska odgovarajućih jedinica;
 - 1.14. Da vodi evidenciju o svim licima koji ulaze na mesto događaja;
 - 1.15. Da obavesti stručnjake jedinice IEDD o detaljima u vezi slučaja;
 - 1.16. Da asistira ekipe jedinice IEDD do kraja operacije;
 - 1.17. Da saradjuje sa drugim prisutnim agencijama na mesto događaja; i
 - 1.18. Da se uveri da put u blizini incidenta je otvoren za dolazak jedinice reagovanja;
 - 1.19. Da je svestan da mogućnost postojanja jednog dugog opasnog predmeta na mesto događaja (pravilo 1+1).
2. Nadzornik sa najvećim činom na mesto događaja treba:
 - 2.1. Da komanduje i upravlja sa mestom događaja do dolaska stručnjaka jedinice IEDD;
 - 2.2. Da je odgovoran za mesto događaja (komandant incidenta), kao i o aktivnostima evakuacije, obezbedjenja i pratnju kretanja saobraćaja;
 - 2.3. Da raspodeli svoje policijske službenike da bi upoznali stanare obližnjih zgrada o mogućem riziku;
 - 2.4. Da se uveri da su prisutne sve potrebne službe na mesto događaja kao što su vatrogasci, lekarsko osoblje i td,
 - 2.5. Da obezbedi i odredi jednu bezbednu lokaciju dalje od eksplozivne naprave, u slučaju evakuacije;
 - 2.6. Da skrene pažnju o riziku krađe nadležnom osoblju zgrade tokom evakuacija;
 - 2.7. Da postavi dovoljno osoblje da se ne dozvoljava ulazak neovlašćenim licima u zgradu do je ona obezbedjena , i
 - 2.8. Da odredi patrolne jedinice na obezbedjenju mesta događaja do kraja, ukoliko zbog neprilagodjenih uslova (nedostatak osvetljenja, klimatskih uslova i td) potrebno je odlaganje operacije.

Član 68

Evakuacija

1. Evakuacija stanara rizikovani od eksplozivnih naprava i opasnih materija, radi se tada kad sa drugim merama nemože da se garantuje njihova bezbednost.
 - 1.1. Ukoliko nije određeno mesto naprave ili pretnje sa eksplozivom treba evakuisati celu zgradu.
 - 1.2. Udaljenost za evakuaciju treba da se baziraju na identifikacionu karticu o udaljenosti bezbenosti eksplozivnih naprava.
2. Ukoliko oko mesta gde se dogodio eksploziranje ili je prijavljeno pretnja sa bombom, nalaze se zgrade sa jakim zidovima tada udaljenost evakuacije može da se skрати.
3. Ukoliko nadzornik na mesto događaja nije siguran o udaljenosti evakuacije onda treba da se konsultuje sa rukovodiocem jedinice IEDD o daljim koracima i udaljenosti evakuacije do njihovog dolaska.
4. Komandir incidenta samo nakon preporuke rukovodioca jedinice IEDD na mesto događaja može da naredi vraćanje evakuisanih stanara zgrade nakon što se uverava da ne postoji rizik ili pretnja za njihovu bezbednost.

Član 69

Odgovornosti jedinica za reagovanje

1. Jedinica za tretiranje improvizovanih eksplozivnih naprava (u daljem tekstu: IEDD) Policije Kosova, angažuje se u sledećim slučajima:
 - 1.1. Pretnjama sa bombom;
 - 1.2. Eksplozivnih naprava i bomba sa kriminalnom i terorističkom pozadinom;
 - 1.3. Sve vrste eskploziranja;
 - 1.4. Slučaji kada osumnjičena lica poseduju, prodaju ili na neki drugi način koriste eksplozivna sredstva i druge rizične materije;
 - 1.5. Incidentima, pretnjama, i napadima oružjem za uništenje u razmeri (hemijske, biološke, nuklearne i radioaktivne).
2. Jedinice Deminiranja (EOD) i Jedinica za Hemijsku,Atomsku i Biološku Zaštitu (MKAB) Bezbednosne Snage Kosova (BSK) angažuju se u slučajevima.
 - 2.1. Miniranih polja;
 - 2.2. Vojnim ne eksploziranim napravama ostale posle rata;
 - 2.3. Tretiranje otpada hemijske, biološke, nuklearne i radioaktivne materije
 - 2.4. U drugim slučajima gde se traži podrška BSK-a prema Memorandumu Sporazuma između MBSK-MUP-a.

Član 70

Kontrolisanja za pronalaženje eksplozivnih naprava

1. Samo stručnjaci za tretiranje eksplozivnih naprava IEDD treba da kontrolišu ili da preduzimaju akcije za pronalaženje i identifikaciju eksplozivnih naprava i drugih opasnih materija na mesto događaja.

2. Izuzetno kontroli za pronalaženje eksploziva sa pasom (K-9) odobrava se ukoliko se radi pod nadzorom stručnjaka za tretiranje eksplozivnih naprava IEDD.

Član 71

Način komuniciranja na incidentima sa eksplozivnim napravama

1. Korišćenje radioveza i telefona za komuniciranje treba da minimizuju i da se odobre samo ukoliko je nophodno.
2. Minimalno rastojanje za komuniciranje na incidentima sa eksplozivnim sredstvom je 50 metara sa osumnjičenog mesta za eksplozivna sredstva.
3. Za vreme obavljanja kontrole ili demontiranje neke sumnjive naprave, komuniciranja treba da se urade samo preko telefona, ukoliko je moguće.

Član 72

Radnje u vezi sa operacijama sa eksplozivnim napravama

1. Sve radnje u vezi načina tretiranja eksplozivnih naprava na mesto događaja je ekskluzivna odgovornost rukovodioca operacija jedinice IEDD.
2. Blokiranje frekvencija da bih onemogućili aktiviranje eksplozivnih naprava treba da se uradi u skladu sa OSP–om o korišćenju blokade frekvencije

Član 73

Ograničenja u vezi sa operacijama sa eksplozivnim napravama

1. Nemože da se počinje sa pocesom tretiranja eksplozivnih naprava ukoliko se dovode u opasnost lica koja se nalaze na mesto događaja.
2. U nijednoj situaciji ne sme da se dozvoli da se vrata evakuisana lica pre nego što se objavi od strane komandira incidenta da je proces neutralizacije završena.
3. Ista stvar važi i za nedzvoljavanje nijednog policijskog službenika unutar perimetra bezbednosti pre nego što se objavi od strane komandira incidenta da je proces neutralizacije završen.
4. Tretiranje eksplozivne naprave i uvidjaj mesta događajana nakon eksplozije treba da se uradi pod uslovima prirodnog osvetljenja osim ukoliko je potrebna momentalna intervencija za neposrednu zaštitu života imovine gradjana.

Član 74

Radioaktivne materije

1. Radioaktivne materije mogu da se pakuju i da se prevoze samo na namenjenoj amblaži za određene vrste radioaktivne materije, zavisno od veličine i snage izvora, agregatno stanje i

druge kvalitete radioaktivne materije. Doza zračenja površine ambalaže i određenog rastojanja od ambalaže i nivoa kontaminacije površine ambalaže ne smeju biti više od određenih količina za odgovarajući tip i kategorija pakovanja predviđene sa odredbama za zaštitu joniziranog zračenja.

2. Ukoliko tokom granične kontrole policajac ili carinarnik utvrđuju da na neki drugi način otkirje prisustvo opasnih materija, čiji prevoz je zabranjen, obavezan je da odmah zaustavi dalji prevoz i da deluje na osnovu Upustava za Delovanje sa Opasnim Materijama.

3. Ukoliko radioaktivne materije koje se prevoze klasifikuju se u grupi materija sa prirodnim prisustvom, onda se odobrava njihova promet nakon što se u uverva da poseduju svu potrebnu dokumentaciju.

4. Kosovska Agencija za Zaštitu od Zračenja i Nuklearne Zaštite treba da se obavesti za sve slučaje sa radioaktivnim materijama.

Član 75

Nesreće sa radioaktivnim materijama

1. Pravna i fizička lica koji prevoze opasne materije obavezni su, da u slučaju gubitaka opasne materije tokom prevoza, da preduzmu potrebne mere za njihovo pronalaženje i o riziku koje predstavlja opasna materija da obavesti najbližu stanicu Policije ili nadležni odrgn koji je izdao dozvolu za prevoz opasne materije odnosno odgovarajući inspektorat, u zavisnosti od vrste opasne materije.

2. U bilo kakvoj nesreći, bilo automobilski, vazdušni ili industrijski, gde su uključene radioaktivne materije, osoblje emergencije treba da primeti simbole i znakove vozila na način da se primeti prisustvo radioaktivne materijala.

3. Ukoliko je potrebno povredjeni da se smeste na neko bezbedno mesto za potrebnu negu i ocenjiovanje lekarskog osoblja. Dalji premeštaj može da se uradi samo ukoliko se odmah traži da bih se spasio život žrtve. Ukoliko žrtve treba odmah da se odvezu u bolnicu, centar informisanja treba da obavesti bolnicu da povredjena kontaminirana lica sa radioaktivnim materijalam.

4. Da se ograniči mesto nesreće sa što je moguće širim perimerom, koja će biti zabranjena zona. Na zabranjenu zonu mogu ulaziti samo potrebno i emergentno radiološki odgovorno osoblje.

Član 76

Pažnja prema građanima

1. Na svim incidentima sa opasnim i radioaktivnim sredstvima pažnja prema građanima treba da je primarna.

2. Treba da se zadržavaju lica koja su imali dodir sa radioaktivnim materijama dok se ne kontrolišu od strane osoblja odgovorno za radiologiju. Kad god je moguće treba da im se uzmu imena i adrese lica koja su uključena za kasnije moguće lečenje.
3. Treba da se održavaju kontakti sa radio centrom za komuniciranje dok stigne osoblje radiologije za brzo reagovanje, takodje mogu da se primaju instrukcije u vezi sa radnjama koje treba da se preduzimaju u vzi nesreće
4. Otklanjanje - "Čišćenje" – Ne pokušavajte da otklonite stvari ili da očistite mesto nesreće gde je uključena radio-aktivna materija, osim u slučajima kada vas savetuje emergentno osoblje radiologije.
5. Dekontaminacija – osoblje radiologije hitnog reagovanja treba da kontroliše sve one koji su ili se sumnja da su bili izloženi radio-aktivnoj materiji i što je pre moguće da se uradi njihova dekontaminacija.

Član 77

Koordiniranje sa ostalim agencijama

1. Policija Kosova, kada se radi sa opasnim materijama, svakako treba da saradjuje sa Kosovskom Agencijom za Zaštitu od Zračenja i Nuklearne Bezbednos (KAZZNB), Carine Kosova, Agencija za Emergentno Menadžiranje (AEM), Vatrogasne Službe i Emergentne Zdravstvene Službe, da bi pružili hitnu i bezbedno tretiranje incidenata gde su uključene opasne materije i da se zaštiti stanovništvo i ambient od dodira sa štetnim materijama.
2. Ukoliko tokom prevoza opasnih materija, se dogodi bilo kakav incident, policajac za veze (odgovoran za pratnju) traži asistenciju od policijske stanice na teritorji gde se dogodio incident.
3. Jedinica koja se odaziva slučaju treba da odredi vrstu i oblik uključene materije, kao i da obezbedi dokazni list utovara, kao, plakate i nalepnice na spoljnom delu motornog vozila i/ili kontejnerima.
4. Komandir smene ili odgovorni policajac na mesto događaja treba da obavesti centar komuniciranja da odmah obavesti Vatrogasnu Službu, i druge agencije zavisno od vrste incidenta i da zatraži njihovu pomoć.
5. Ukoliko incident prouzrokuje opanost za stanovništvo u blizini, policajci treba da počinju postupak evakuacije.
6. Imena evakuisanih i privremenih smeštaja treba da se zavedu u jedan registar od strane odgovornog policajca sa mesta događaja.
7. Da se formira jedan kordon van mesta omogućavanjem bezbedne razdaljine sa mesta incidenta. Ova informacija postoji u knjizi informacija centra komuniciranja.

8. Da se usmerava sav saobraćaj i da se odobri ulazak samo radnicima emergencije koji pružaju pomoć na mesto događaja, evakuisanje i spašavanje.

9. Takodje, za vreme incidenta, agencije primenjivanja zakona koordiniraće i saradjiwaće u skladu sa Nacionalnim Planom Reagovanja i Integrisanog Menadžiranja Emergencija.

Član 78 Odnosi sa Medijima

Komandir na mesto događaja treba da obezbedi jednu bezbednu lokaciju u blizini komandnog mesta za sva sredstva javnog informisanja. Sve date informacije treba prethodno da se odobravaju i da su u skladu sa sastavljenim upustvima i pravilniku za saradnju Policije sa medijima.

Član 79 Operacionalne Standardne Procedure

1. Uprave, divizije, direkcije i druge organizativne jedinice koje su u okviru Policije će sastaviti Standardne Operativne Procedure (SOP), kojima detaljno će se odrediti pravila i procedure koje se odnose na odredje oblasti kao: patrolisanje, održavanje i čuvanje policijskog oružja, policijsko hapšenje i zadržavanje, prevoz osumnjičenih osoba, tretiranje osoba sa ograničenim sposobnostima i dece, obezbedjenje objekata i ličnosti, tretiranje eksplozivnih naprava i drugih opasnih sredstava, inspektiranja i revizija, kao i druga pitanja koja se odnosi na pitanja policijske operative.

2. SOP služi policijskih službenicima, kao olakšavanje za uspešno, stručno i efikasno obavljanje poslova iz oblasti njihovog delokruga.

3. Organ usvajanja SOP-a koja su u okviru Uprave je Direktor dotične Uprave, medjutim ako je SOP na nivou divizije ili direkcije, organ usvajanja je direktor divizije ili direkcije, zavisno za koju jedinicu važi.

4. Ako SOP je namenjena dve ili više uprave, direkcije ili druge organizativne jedinice koji su pod autoritetu zamenika generalnog direktora, tada organ usvajanja je Zamenik Generalnog Direktora.

POGLAVLJE IX ODREDBE STAVLJANJA VAN SNAGE

Član 80 Stavljanje van snage

Stupanjem na snagu ovog pravilnika, stavlja se van snage sledeći Pravilnici:

1. Pravilnik br. 26-2015 za patroliranje;

2. Pravilnik br. 11-2015 za Izdavanje, Nošenje i Korišćenje Službenog Oružja;
3. Pravilnik br. 16-2015 za privremeno privodjenje i policijsko zadržavanje punoletnih i maloletnih lica;
4. Pravilnik br. 24-2015 za tretiranja osoba sa ograničenim sposobnostima;
5. Pravilnik br. 25-2015 za zaštitu o tretiranje dece u policijskoj proceduri;
6. Pravilnik br. 22-2015 za Direkciju za Obezbedjenje Objekata Posebne Značajnosti i Ličnosti;
7. Pravilnik br. 06-2015 za Inspektiranje u Policiji Kosova;
8. Pravilnik br. 07-2015 za Unutrašnju Reviziju u Policiji Kosova;
9. Pravilnik br. 15-2015 za eksplozivna sredstva, pretnje bombom, i opasni materijal.

Član 81
Stupanje na snazi

Ovaj pravilnik stupa na snazi sedam (7) dana nakon potpisivanja od strane Generalnog Direktora.

g. Shpend Maxhuni

Generalni Direktor Policije

Datum: 11 / 04 / 2017